

Kronika 1971

OBSAH

| | |
|--|---|
| XVII. slávnosti piesní a tancov | 2 |
| Na pamätných miestach | 2 |
| Indický veľvyslanec zavítal do Svidníka | 2 |
| Zykinová vo Svidníku | 2 |
| Návštevnosť Svidníka | 3 |
| Kultúra | 3 |
| Počasie a úroda | 3 |
| Hongkonská chrípka – epidémia | 4 |
| Voľby v ČSSR | 4 |
| Ustanovujúce zasadnutie MsNV vo Svidníku | 6 |
| Životná úroveň | 7 |
| Výstavba Svidníka | 8 |
| Matričný záznam | 8 |

XVII. slávnosti piesní a tancov

Bohatá prehliadka ukrajinského folklóru ľudového umenia sa konala v dňoch 19.-20. júna 1971. Z toho festivalu po prvý raz bolo priame televízne vysielanie dňa 20. júna od 11:00 – 13:00 hodiny.

Program slávnosti videlo okolo 30 000 ľudí. Na amfiteátri vystúpilo 38 súborov s viac ako 1 400 účinkujúcimi.

V nedeľu na slávnosti sa zúčastnila delegácia ÚV KSS a vlády SSR, ktorú viedol člen ÚV KSČ a tajomník Vsl. KV KSS Ján Pirč. Predseda ÚV KZUP Ivan Prokipčák medzi prítomnými privítal podpredsedu vlády SSR Ing. J. Hanusa, námestníka ministra kultúry SSR Vasila Chomu a sovietskeho konzula v Bratislave Alexandra Iv. Biriukova.

Slávnosti splnili svoj cieľ. Spontánne vyjadrili radosť nad socialistickým dneškom. Nezabudnuteľné budú aj pre zahraničných účastníkov. Vedúci Zakarpatského súboru Miroslav St. Čajkovský, zaslužilý umelec USSR povedal, že domov odchádza s veľkými dojmami, že také srdečné privítanie, takú pozornosť s akou sa všade stretával a takú mohutnú účasť nečakal. Ďalej povedal: „Keď sa mi naskytne možnosť znova sa vrátiť, prídem opäť ako k bratom, ako k svojim“.

Na pamätných miestach

Prezident republiky armádny generál Ludvík Svoboda s manželkou zavítal dňa 10. augusta 1971 – pri príležitosti svojho pobytu vo Vysokých Tatrách – na pamätné miesta bojov pri Dukle. Navštívil pamätník duklianskych hrdinov i pamätník padlých hrdinov Sovietskej armády vo Svidníku. Po návšteve pamätných miest si prezident republiky a jeho manželka prezreli Odevné závody kapitána Nálepku vo Svidníku.

Indický veľvyslanec zavítal do Svidníka

V piatok 30. júla 1971 zavítal do okresu Svidník mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Indie v Československej socialistickej republike Zhiri Hiradal Desai. Indický veľvyslanec v ČSSR v sprievode Ing. Jozefa Grúsa, predsedu ONV vo Svidníku, navštívil Duklianske múzeum vo Svidníku, pamätník vo Svidníku a na Dukle a zoznámil sa so životom a kultúrou obyvateľstva tohto okresu.

Zykinová vo Svidníku

Vynikajúci hlas „kráľovnej“ ruskej ľudovej piesne, národnej umelkyne ZSSR a nositeľky Leninovej ceny, Ludmily Zykinovej, mali možnosť počuť aj obyvatelia Svidníka.

Táto národná umelkyňa zavítala do Československa v rámci osláv 26. výročia oslobodenia ČSSR a 101. výročia narodenia V. I. Lenina. Mesto Svidník malo možnosť ju hosťovať 10. mája tohto roku po prvýkrát na celovečernom vystúpení.

Ludmila Zykinová, interpretka ruskej ľudovej piesne, nositeľka Leninovej ceny, sprevádzaná 15- členným orchestrom, očarila obecenstvo preplnenej sály kultúrneho domu vo Svidníku.

Obecenstvo jej vystúpenie odmeňovalo častým srdečným aplauzom.

Ludmila prešla už mnoho štátov, po návrate z ČSSR uskutoční turné po ZSSR a potom po Spojených štátoch amerických .

Dlho budú ešte Svidničania spomínať na milozvučný hlas umelkyne Ludmily Zykinovej.

Návštevnosť Svidníka

Ako po iné roky tak aj v tomto roku bola značná návštevnosť Svidníka. Prichádzajú k nám ľudia z celej našej vlasti, ale aj zo zahraničia, najmä z Poľska, ZSSR, Nemeckej demokratickej republiky a tiež zo západných štátov. Radi prichádzajú na návštevu rodáci žijúci v USA a v Kanade, ktorí obdivujú veľké zmeny doma, prekvapuje ich veľká výstavba našich miest a dedín, priemyselnosť a vysoká životná úroveň obyvateľstva. V letných mesiacoch veľa ľudí, najmä mládeže z celej našej vlasti prichádza na exkurzie na pamätné miesta nášho okresu. Navštevujú bojové miesta z druhej svetovej vojny, pamätníky a taktiež aj múzeum ukrajinskej kultúry.

Je treba povedať, že na takúto veľkú návštevnosť mesto Svidník ešte stále nie je dostatočne pripravené, lebo tak pohostinstvo ako aj obchodná sieť neuspokojujú dopyt návštevníkov. V tomto roku sa situácia aspoň čiastočne zlepšila v tomto smere tým, že vo Svidníku pri rázcestí Kapišová – Ladomirová bol daný do prevádzky motorest.

Kultúra

Kultúrno-osvetová práca vo Svidníku je mnohostranná. Pozornosť si však zaslúži divadelná a hudobno-spevácko-tanečná činnosť mládeže.

Divadelná činnosť sa prevádza najmä na školách a to v jazyku slovenskom a ukrajinskom. Divadelné ochotnícke krúžky v jazyku ukrajinskom sa každý rok zúčastňujú festivalov drámy v Medzilaborciach.

Hudobno-spevácke a tanečné súbory sú tiež na miestnych školách. Z radov mládeže je organizovaný súbor „Makovica“, ktorý vo svojom repertoári má rusínsko-ukrajinské piesne s miestnym folklórom.

Tak súbor Makovica, ako aj školské súbory na ZDŠ a gymnáziu vystupujú na Festivale piesní a tancov vo Svidníku, na rajonných festivaloch v Kamienke, v Šašovej, v Niž. Polianke a inde. Zaslúženú prácu v týchto súboroch robia miestni učitelia najmä A. Duleba, A. Kucer, Ivan Rusinko, M. Popovič, J. Kimák a H. Turková.

Počasie a úroda

Podľa národnej múdrosti, že Medardova kvapka 40 dní kvapká, aj v tomto roku sa plne splnila, lebo počnúc od Medarda - 8. júna každý deň pršal dážď. Pekné letné počasie

nastalo až od 6. júla, kedy sa začali horúce dni – teploty sa pohybovali medzi 27°C – ponad 30°C. Také počasie trvalo po celý júl. No ešte teplejší bol mesiac august. Boli zaznamenané teploty: 7. VIII. +33°C, 14.8. +28°C, 16.VIII. +32°C, 17.VIII. +28°C, 18. VIII. +28°C, 19. VIII. +30°C, 20. VIII. +32°C. Potom nastalo ochladenie a daždivé počasie. Jeseň bola tiež veľmi príjemná, cez celý september a október boli slnečné dni bez dažďa.

V tomto roku vplyvom priaznivého počasia aj úroda všetkých druhov poľnohospodárskych plodín bola veľmi dobrá. Najmä bohatá úroda bola u obilnín. Tak úrodný rok nebol zaznamenaný už dlhšiu dobu. Nadpriemerná úroda bola tiež u okopanín, zvlášť zemiakov. Slabá úroda bola u ovocia, najmä však jablák. Vplyvom horúceho a suchého leta bola slabá úroda hřibov, najmä na Čiernej hore, kam hubári daromne chodili.

Hongkonská chrípka – epidémia

Tejto jesene rozšírila sa vo Svidníku epidemická nemoc – hongkonská chrípka, počnúc od 15. novembra a trvala do prvej poloviny mesiaca decembra, teda akútne trvala 4 týždne. Chrípka postihla najviac školskú mládež, takže denne bolo v škole neprítomných 220 – 250 žiakov. Nemoc postihla aj dospelých. U postihnutých nemoc prejavila sa vysokou horúčkou až 39°C, zvracaním a bolesťou hlavy. Nemocničné ambulancie boli denne preplnené. Vďaka lekárskeму zákroku a dobrej pohotovostnej službe nikto nemoci nepodľahol.

Voľby v ČSSR

Po vyhlásení volieb do národných výborov a zastupiteľských zborov Mestský národný výbor, Mestský výbor KSS za spoluúčasti Národného frontu spracoval politicko-organizačné opatrenia pre zabezpečenie volieb v meste Svidník.

V predvolebnom období v meste bolo zriadených 6 agitačných stredísk, ktorým v práci nepomáhala 120 agitátorov.

Pre prípravu volieb vo Svidníku bolo celkovo zriadených 39 volebných komisií pre MsNV, 6 volebných komisií pre voľby do ONV, 4 okresné volebné komisie a mestská volebná komisia.

Voľby sa konali dňa 26. a 27. novembra. Začiatok volieb bol stanovený na 14:00 hodinu, ale už od 13:00 hodiny, v prvý deň volieb pred volebnými miestnosťami vyhrávali ľudové kapely a stovky voličov čakali na prevedenie volebného aktu. O 13:50 hodine v miestnom rozhlase bol vysielaný príhovor predsedu MsV KSS Michala Leľu k voličom.

Spontánnosť voličov sa prejavila tým, že už o 16:00 hodine odvolilo 74.9% zapísaných voličov a o 21:00 hodine bola hlásená 100% účasť a tak mesto Svidník ako prvé v republike ukončilo voľby.

Volieb sa zúčastnili občania od 18 rokov. Do jednotlivých zastupiteľských orgánov voliči mesta Svidníka odovzdali svoje hlasy takto:

| Zástup. orgán | Počet zapísaných voličov | Za kandidátov hlasovalo | Proti kandidátom hlasovalo |
|-------------------|--------------------------|-------------------------|----------------------------|
| Snemovňa ľudu | 2 116 | 2 116 | - |
| Snemovňa národov | 2 116 | 2 116 | - |
| Slov. nár. rada | 2 116 | 2 116 | - |
| Kraj. nár. výbor | 2 116 | 2 116 | - |
| Okres. nár. výbor | 2 116 | 2 116 | - |
| Mest. nár. výbor | 2 116 | 2 116 | - |

Do jednotlivých zastupiteľských orgánov boli volení nasledovní kandidáti:

1. Do Snemovne ľudu bol volený Dr. Michal Kudzej, vedúci kancelárie na ÚV KSČ.
2. Do Snemovne národov bol zvolený Michal Rusnák, predseda JRD v Stropkove.
3. Do Slovenskej národnej rady Dr. Šimon Kolcun, tajomník OV KSS vo Svidníku.
4. Do KNV v Košiciach za Svidník bola zvolená Helena Mihálová, zdrav. sestra OÚNZ vo Svidníku.
5. Do ONV vo Svidníku boli zvolení:
 1. Ing. Vasil Biroš, pracovník ONV
 2. Ján Berežný, robotník OZKN
 3. Ing. Jozef Grús, predseda ONV
 4. Anna Múdra, pracovníčka OV KSS
 5. Andrej Paňko, tajomník MNV v Ladomirovej
 6. Anna Stupáková, učiteľka ZDŠ vo Svidníku
6. Do mestského národného výboru vo Svidníku boli zvolení:

| | |
|--|-------------------------------|
| 1. ul. Kpt. Nálepku bl. A | Solejová Mária, prac. OV KSS |
| 2. ul. Kpt. Nálepku bl. B | Hudák Peter, rob. OZKN |
| 3. ul. Kpt. Nálepku bl. C | Stupák Ján, taj. MsNV |
| 4. ul. Kpt. Nálepku bl. D | Lachatová M., prac. ZČSSP |
| 5. ul. Kpt. Nálepku bl. E | Rico Ján, dôchodca |
| 6. ul. Kpt. Nálepku bl. F | Skalák Jozef, prac. ŠM |
| 7. ul. Sov. hrdinov bl. G+H | Miga Andrej, prac. ŠM |
| 8. ul. Goldbergerová bl. Ch+I | Bilančíková M., prac. STS |
| 9. ul. Goldbergerová bl. J+ŠM | Varchulová A., zdrav. Sestra |
| 10. ul. Goldbergerová bl. K | Kavul'ová M., prac. OB |
| 11. ul. Goldbergerová bl. L | Iľašová H. rob. OZKN |
| 12. ul. Goldbergerová bl. M+N | Pivovarníková E., ved. PO |
| 13. ul. Sov. hrdinov bl. O | Mergeščík Ján, prac. OZKN |
| 14. ul. Sov. hrdinov bl. P | Kostík Jozef, predseda MsNV |
| 15. ul. Sov. hrdinov bl. 17 | Timko Emil, robotník |
| 16. ul. Sov. hrdinov bl. 18 | Ing. Mikitka Ján, riad. pošty |
| 17. ul. Sov. hrdinov bl. 18 OZKN | Murín Jozef, robotník |
| 18. ul. Sov. hrdinov bl. A 1-1 | Zbihlej Ján, učiteľ |
| 19. ul. Sov. hrdinov bl. A1-2 | Petrík Andrej, prac. OZKN |
| 20. ul. Sov. hrdinov bl. č. d. 160-165 | Gula Andrej, člen ZNB |

- | | |
|--|---------------------------|
| 21. ul. Lidorjaková č. d. 81-99 | Paňko Andrej, taj. MNV |
| 22. ul. Nová č. d. 112-121 | |
| ul. Sov. hrdinov č. d. 106, 319 | Sbabolová M., prac. ŠM |
| 23. ul. Budovateľská + č. d. 78 | Ing. Suvák P., prec. ONV |
| 24. ul. Sov. hrdinov po ľavej strane od inter. OZKN po Poštu, ul. Kpt. Nálepku po ľavej strane od Pošty po STS | Kudla Ján, prac. OZKN |
| 25. Sklenka – Kopča, Šmajda | |
| Ján a Michal, Kostík Jozef | Lavčák Vasil, robotník |
| 26. ul. Poľná od KS – Bateško Ján, ubikácie PS, Kudlová Paraska | Vančík Ján, ved. Textil |
| 27. Macko, Korotky Jur., Šimčák J., Kušnír J. a celá časť za mostom na rieke Ondave | Mičáková A., domáca |
| 28. ul. Polyvkova | Bilý Jozef ml., vych. DD |
| 29. ul. Pavlovičova | Čakurda M., krajčír |
| 30. ul. Sov. hrdinov od M. Rusina, Sabol M., Antoník, ŠM | Škoda Vl., robotník |
| 31. Areál ÚNZ | Dr. Pribula M., lekár |
| 32. ul. Sov. hrdinov po pravej strane od Skudy po Džugana | Baka Peter, robotník |
| 33. Ústav social. Starostlivosti 1/2 | Berežná A., prac. OÚNZ |
| 34. Ústav social. Starostlivosti 2/2 | Vajdík Vl., robotník |
| 35. ul. Leninova od Halčišina po ľa- vej strane smerom na Stropkov | Juhaščík J., prac. ONV |
| 36. ul. Leninova po pravej strane od Uhoľ. skladov po Haninčina | Škrabová P. prac. RAJ |
| 37. Cigánska osada | Cina Fr., robotník |
| 38. ul. Partizánska o ľavej strane celkom, po pravej strane od Juhaščíka po ul. Kutuzovovu | Michalco Ján, robotník |
| 39. ul. Kutuzovova, ul. Partizánska od Kaliňaka po Siňara | Kurilec M. ml., rob. OZKN |

Ustanovujúce zasadnutie MsNV vo Svidníku

Po úspešných voľbách sa uskutočnilo dňa 16. decembra 1971 ustanovujúce zasadnutie nového pléna novozvolených poslancov MsNV, aby si zvolilo príslušné orgány.

Ustanovujúce zasadnutie viedol Ján Zbihlej, ako najstarší člen – funkcionár MsNV. Po zložení sľubu poslancov bola voľba jednotlivých funkcionárov. Za predsedu bol zvolený Andrej Paňko, za podpredsedu Ing. Ján Mikitka, za tajomníka Ján Stupák. Rada MsNV bola zvolená v tomto zložení:

- | | |
|---------------------|----------------------|
| 1. Paňko Andrej | 6. Kudla Ján |
| 2. Ing. Mikitka Ján | 7. Bilančíková Mária |
| 3. Stupák Ján | 8. Miga Andrej |
| 4. Zbilej Ján | 9. Bilý Jozef |
| 5. Juhaščík Jozef | |

Pri MsNV boli ustanovené tieto komisie:

1. Komisia pre plán a rozpočet
2. Komisia pre výstavbu a rozpočet, poľnohospodárstvo, vodné a lesné hospodárstvo
3. Komisia pre miestne hospodárstvo, obchod a dopravu
4. Komisia pre školstvo a kultúru
5. Komisia sociálno-zdravotná a starostlivosť o deti
6. Komisia pre verejný poriadok
7. Výber ľudovej kontroly
8. Aktív pre občianske záležitosti

Do jednotlivých komisií boli zvolení predsedovia a členovia.

Na ustanovujúcich zasadnutí bol prítomný predseda ONV Jozef Grús a tajomník ONV JUDr. Štefan Plavčan.

Po príhovore predsedu ONV bolo zasadnutie zakončené internacionálou.

Týmto zasadnutím začala sa činnosť novozvoleného MsNV a jednotliví jeho funkcionári ujali sa svojej zodpovednej práce.

Životná úroveň

Životná úroveň obyvateľov Svidníka neustále stúpa. Toto stúpanie je umožnené tým, že ľudia nemajú možnosť dobrého zamestnania a za svoju prácu sú dobre odmeňovaní. Každý mladý človek po získaní patričného školského vzdelania získa zamestnanie buď v samotnom Svidníku alebo mimo neho. Peňažná hodnota koruny, t. j. meny, po krízových rokoch 1968-69 sa upevnila, ľudia peniazom dôverujú a svoje úspory ukladajú do sporiteľne. Ušetrené peniaze využíva každý svojím spôsobom. Toho času je veľmi rozšírený nákup osobných áut a individuálna bytová výstavba.

Zvýšenie životnej úrovne obyvateľov je vidieť aj v obliekaní, v stravovaní a v bytovej kultúre. Ľudia sa pekne solídne obliekajú, najmä mládež. V tomto roku aj do nášho mesta preniká v obliekaní žien móda „maxi“ najmä u kabátov a v spoločenských šatách. Ale v letnom obliekaní žien vládne aj naďalej mini móda. U mužov v obliekaní podstatnejšej zmeny niet. Mladí muži radi nosia dlhšie a dlhé vlasy.

V stravovaní ľudia sú náročnejší, kupujú hodne mäsa, mäsových výrobkov zvlášť hodne sa spotrebuje hydina, ktorá je lacná a je jej dostatok.

Je pravda, že vo väčšej miere sa používajú alkoholické nápoje jednak v pohostinstvách, na rôznych recepciách ako aj v domácnostiach. Zvlášť spotrebuje sa veľa alkoholu pri rôznych rodinných udalostiach ako sú svadby, krstiny, pohrebné káre, tiež počas vianočných a veľkonočných sviatkov a tradičných „kermešov“.

Aj fajčenie je veľmi rozšírené. Zvlášť fajčenie sa rozšírilo u žien, najmä mladých. No treba povedať, že ženu s cigaretou na ulici nie je vidieť, fajčí len v miestnosti. Tento spôsob,

že ženy fajčia aj na ulici je rozšírený v PLR, čo je možné, že pri terajšom cestovnom ruchu sa prenesie aj na naše územie.

Turistika a cestovanie u obyvateľov nášho mesta je veľmi obľúbené. Ľudia v letných mesiacoch svoje dovolenky využívajú na cesty do zahraničia najmä do PLR, ZSSR, Maďarska, Rumunska, Bulharska a Juhoslávie. No radi cestujú aj po našej vlasti, navštevujú Tatry a iné krásne miesta v republike.

Výstavba Svidníka

V tomto roku výstavba vo Svidníku úspešne napredovala. Možno je zadeliť do týchto úsekov: štátna bytová, družstevná bytová, individuálna bytová, občianske a technické vybavenie.

Na úseku štátnej bytovej výstavby sa v mesiaci decembri odovzdala 6 podlažná panelová bytovka A₁ so 68 bytmi. Táto bytovka je modernejšia tým, že kuchyne sú vybavené plynovými sporákmi a vo vchodoch sú výt'ahy.

Na úseku družstevnej výstavby budujú sa 4 štvorbytové domčeky. Družstevná výstavba spočíva v tom, že účastník výstavby vložil 35 000 Kčs, po ukončení stavby byt môže splácať mesačne po 250 Kčs za dobu 35 rokov. Majetko-právne náleží družstvu, ale súkromník má právo svoj byt dediť alebo predať.

Na úseku individuálnej výstavby sa v tomto roku vybudovalo 12 domčekov.

Na úseku občianskej a technickej výstavby sa v tomto roku pokračuje vo výstavbe materskej školy, 8 podlažnej administratívnej budovy, osobitnej školy, 8 podlažnej panelovej budovy pre OZKN. Inžinierske stavby budujú inžinierske siete t. j. cesty, vodovodné a elektrické vedenie pre sídlisko individuálnej výstavby nad nemocnicou.

V ostatnej výstavbe sa buduje lyžiarsky vlek, garáže, budovy pre pohostinstvo a obchody, prevádza sa regulácia potoka Svidničianka.

Možno s uspokojením prijať, že v tomto roku vo Svidníku sa celkove preinvestovalo 21 milión Kčs, čo prispelo k ďalšiemu rozvoju mesta Svidník.

Matričný záznam

Tento záznam bol uzavretý ku dňu 31. decembra 1971. Podľa tohto záznamu za 1971 rok je nasledovná štatistika:

1. Narodených detí vo Svidníku bolo 84.
2. Uzatvorených sobášov bolo 38.
3. Zomrelo 32 osôb.
4. Prírastok obyvateľov za tento rok je 189 občanov.
5. Najstarší občan Svidníka je Andrej Vaňuga, 90 ročný.

(pečiatka + podpis)